

AFM legt een boete op aan Krediethuis B.V. voor niet-passend advies bij beleggingsverzekeringen en overlijdensrisicoverzekeringen

20 juli 2010 Nieuws

Update 15 november 2010: Hierbij maakt de AFM op grond van artikel 1:98 Wft bekend dat het besluit van 8 juli 2010 waarbij de AFM aan Krediethuis B.V. een boete heeft opgelegd, inmiddels rechtens onaantastbaar is geworden.

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft op 8 juli 2010 een bestuurlijke boete van € 6.000,-- opgelegd aan Krediethuis B.V. (Krediethuis), voor niet-passend advies bij het aangaan van beleggingsverzekeringen en kredietbeschermers (overlijdensrisicoverzekeringen). Het is niet duidelijk of het aangaan van deze verzekeringen in het belang van de consumenten is geweest.

De AFM onderzocht in totaal tien dossiers uit de periode 1 januari 2009 tot 3 juni 2009. Krediethuis heeft in de tien onderzochte dossiers onvoldoende informatie ingewonnen over de financiële positie, doelstellingen en risicobereidheid van consumenten. Krediethuis heeft daardoor de adviezen niet mede op deze informatie kunnen baseren. Daarnaast heeft Krediethuis in vier dossiers geen rekening gehouden met de gegevens die Krediethuis wel had geïnterviewd.

Naar het oordeel van de AFM heeft Krediethuis hiermee in strijd gehandeld met artikel 4:23, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet op het financieel toezicht (Wft). De Wft verplicht financiële ondernemingen om consumenten passende adviezen te geven. Krediethuis moet daarom informatie over de consument inwinnen en hiermee rekening houden bij het advies.

Het besluit van de AFM kan door belanghebbende(n) ter toetsing aan de rechter worden voorgelegd.

Het volledige boetebesluit kunt u hiernaast in PDF downloaden. Bij vragen of klachten kunt u contact opnemen met het Meldpunt Financiële Markten van de AFM: 0900-5400 540 (0,05 euro per minuut).

De AFM bevordert eerlijke en transparante financiële markten. Wij zijn de onafhankelijke gedragstoezichthouder op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. De AFM bevordert zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten en ziet toe op een eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten. Ons streven is het vertrouwen van consumenten en bedrijven in de financiële markten te versterken, ook internationaal. Op deze manier draagt de AFM bij aan de welvaart en de economische reputatie van Nederland.

Gerelateerde doelgroepen

Gerelateerde onderwerpen

De AFM bevordert eerlijke en transparante financiële markten. Wij zijn de onafhankelijke gedragstoezichthouder op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. Wij bevorderen eerlijke en zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten, particuliere beleggers en (semi-)professionele partijen. We zien toe op een eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten. Ons streven is het vertrouwen van consumenten en ondernemingen in de financiële markten te versterken, ook internationaal. Op deze manier draagt de AFM bij aan de stabiliteit van het financiële stelsel, het functioneren van de economie, de reputatie en de welvaart van Nederland.

De AFM bevordert zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten en ziet toe op een eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten.

[Lees hier meer over het toezicht van de AFM.](#)

© Copyright AFM 2015 - alle rechten voorbehouden

AANGETEKEND M.B.V.O.

Strikt vertrouwelijk

Krediethuis B.V.
de directie
Postbus 2011
1620 EA HOORN

Datum	8 juli 2010
Ons kenmerk	
Pagina	1 van 14
Kopie aan	de heer mr. M. Bonefaas
Telefoon	020 - 797 25 68
E-mail	blp-functionaris@afm.nl
Betreft	Boetebesluit wegens overtreding van het bepaalde in artikel 4:23, eerste lid, onder a en b, Wft

Geachte directie,

Inzake bovengenoemd onderwerp bericht de Autoriteit Financiële Markten (AFM) u als volgt.

1. Inleiding

De AFM heeft besloten aan Krediethuis B.V. (Krediethuis) een bestuurlijke boete van € 6.000,- op te leggen wegens overtreding van artikel 4:23, eerste lid onder a en b van de Wet op het financieel toezicht (Wft). De boete wordt opgelegd omdat Krediethuis in de periode 1 januari 2009 tot 3 juni 2009 in tien onderzochte dossiers consumenten heeft geadviseerd beleggingsverzekeringen en kredietbeschermers (overlijdensrisicoverzekeringen) af te sluiten, zonder daarbij voldoende informatie in te winnen over de consumenten. Daarmee heeft zij artikel 4:23, eerste lid onder a, Wft overtreden. Omdat Krediethuis te weinig klantinformatie heeft ingewonnen, heeft zij haar advies niet kunnen baseren op de benodigde informatie. Daarmee heeft zij artikel 4:23, eerste lid onder b, Wft overtreden. Daarnaast heeft Krediethuis artikel 4:23, eerste lid onder b, Wft overtreden, omdat in twee van de tien onderzochte dossiers het advies niet aansluit bij de informatie die Krediethuis wel had ingewonnen over de risicobereidheid van de consumenten.

Hierna wordt het besluit verder uitgewerkt. Paragraaf 2 bevat een weergave van de feiten die ten grondslag liggen aan het besluit. In paragraaf 3 vindt een beoordeling van de feiten plaats, waarbij ook de zienswijzen worden besproken die Krediethuis heeft ingebracht tegen het voornemen van de AFM om een boete op te leggen. Paragraaf 4 bevat het besluit. De rechtsgangverwijzing is opgenomen in paragraaf 5.

De openbare versie van het besluit treft u aan in de bijlage.

Datum 8 juli 2010
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 2 van 14

2. Feiten

Bij brief van 25 mei 2009 heeft de AFM aangekondigd een onderzoek in te stellen bij Krediethuis, dat is gericht op het adviestraject en cliëntprofielen bij advisering en bemiddeling in beleggingsverzekeringen. In die brief is tevens informatie opgevraagd over alle afgesloten beleggingsverzekeringen in de periode 1 januari 2009 tot en met 1 april 2009. Er is later nog een dossier van 3 juni 2009 aan toegevoegd, omdat bij één van de geselecteerde dossiers bleek dat de overeenkomst niet tot stand was gekomen.

Bij brief van 28 mei 2009 heeft Krediethuis de opgevraagde gegevens aan de AFM verstrekt.

Bij brief van 4 juni 2009 heeft de AFM Krediethuis bericht over de dossiers van Krediethuis die door de AFM zullen worden beoordeeld. Krediethuis is in die brief verzocht om die dossiers en aanvullende informatie klaar te leggen op de dag dat de AFM langs zou komen voor onderzoek (17 juni 2010).

Op 17 juni 2010 heeft de AFM op kantoor van Krediethuis onderzoek verricht.

Bij brief van 27 augustus 2009 zond de AFM het concept-onderzoeksrapport dat de AFM naar aanleiding van het onderzoek opstelde, aan Krediethuis. Krediethuis kreeg de gelegenheid om binnen vier weken na 27 augustus 2009 schriftelijk te reageren op de bevindingen van de AFM.

Bij mail van 10 september 2009 verleende de AFM uitstel aan Krediethuis voor het geven van een reactie tot en met 8 oktober 2009.

Bij brief van 7 oktober 2009 (ontvangen 8 oktober 2009) reageerde de heer Bonefaas, advocaat, namens Krediethuis op de bevindingen van de AFM.

Op 15 april 2010 verstuurde de boetefunctionaris van de AFM een voornemen aan Krediethuis om aan haar wegens overtreding van artikel 4:23, eerste lid, onder a en b, Wft een boete op te leggen. Aan dat voornemen was het definitieve onderzoeksrapport gehecht. Krediethuis is in de gelegenheid gesteld om uiterlijk op 3 mei 2010 haar zienswijze te geven over de voorgenomen boeteoplegging.

Bij brief, mail en fax van 27 april 2010 verzocht de advocaat van Krediethuis om uitstel te verlenen voor het indienen van een zienswijze in verband met de vakanties van verscheidene betrokkenen. De boetefunctionaris gaf per mail van 27 april 2010 uitstel tot en met 19 mei 2010.

Op 19 mei 2010 hebben de heer [REDACTED] van Krediethuis en de heer Bonefaas, advocaat, mondeling ten kantore van de AFM de zienswijze van Krediethuis gegeven op het boetevoornemen. Tijdens de zitting refereerde Krediethuis aan stukken die zich niet in het dossier bevonden. Krediethuis is tot uiterlijk 25 mei 2010 in de gelegenheid gesteld om die stukken aan de AFM over te leggen (dit is bevestigd bij e-mail van de AFM van 19 mei 2010).

Bij brief van 25 mei 2010 (tevens verzonden per e-mail) zond Krediethuis een nadere zienswijze aan de AFM vergezeld van stukken.

3. Beoordeling

Deze paragraaf kent de volgende indeling. In paragraaf 3.1 wordt een korte schets gegeven van het wettelijk kader. In paragraaf 3.2 wordt de zienswijze van Krediethuis weergegeven. In paragraaf 3.3 wordt ingegaan op de onderzochte dossiers en overtreding van artikel 4:23, eerste lid, Wft. Daarbij wordt ook ingegaan op de door en namens Krediethuis naar voren gebrachte zienswijzen.

3.1 Wettelijk kader

Een financiële onderneming die een consument adviseert, dient in het belang van de consument informatie in te winnen over diens financiële positie, kennis, ervaring, doelstellingen en risicobereidheid, voor zover dit redelijkerwijs relevant is voor haar advies (artikel 4:23, eerste lid onder a, Wft), en dient er voor zorg te dragen dat haar advies, voor zover redelijkerwijs mogelijk, mede is gebaseerd op de in te winnen informatie (artikel 4:23, eerste lid onder b, Wft).

Op grond van artikel IV van de Vierde tranche Algemene wet bestuursrecht is bij oplegging van een bestuurlijke sanctie wegens een overtreding die plaatsvond vóór 1 juli 2009, het recht van toepassing zoals dat gold voor dat tijdstip. Op grond van artikel XII van de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving blijft ter zake van overtredingen die hebben plaatsgevonden of zijn aangevangen vóór 1 augustus 2009, het recht van toepassing zoals dat gold voor dat tijdstip.

De AFM merkt op dat met inwerkingtreding van respectievelijk de Vierde tranche Algemene wet bestuursrecht en de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving niet een voor Krediethuis gunstiger boeteregime is gaan gelden, zodat bij de beoordeling uit is gegaan van het ten tijde van de relevante feiten geldende boeteregime. Artikelverwijzingen betreffen derhalve verwijzingen naar de destijds geldende bepalingen.

3.2 Zienswijze Krediethuis

Krediethuis heeft, zakelijk weergegeven, het volgende aangevoerd tegen de voorgenomen boeteoplegging:

- Krediethuis heeft nooit de intentie gehad om de wet te overtreden. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat Krediethuis een audit heeft laten uitvoeren naar de naleving van de wet- en regelgeving. Uit die audit bleek dat Krediethuis aan de geldende wet- en regelgeving voldeed.
- Krediethuis doet het beter dan zijn concurrenten.
- Krediethuis heeft bewust steeds alleen een beleggingsverzekering geadviseerd aan haar klanten, omdat een beleggingsverzekering – anders dan een spaarrekening – het voordeel heeft dat deze niet tussentijds kan worden leeggehaald en het opgebouwde bedrag daadwerkelijk kan worden aangewend voor het aflossen van

het krediet. Krediethuis heeft de klanten dus juist in bescherming willen nemen. Daarbij komt dat Krediethuis niet bemiddelt in spaarrekeningen en dit product dan ook niet had kunnen aanbieden.

- Van de klanten van Krediethuis hebben 90% (ook in de onderzoeksperiode) geen beleggingsverzekering afgesloten. Op dit moment wordt er helemaal niet meer gewerkt met beleggingsverzekeringen, omdat Krediethuis de idee heeft dat de AFM dit een slecht product vindt.
- Krediethuis meent dat de AFM had moeten kiezen voor een waarschuwing. Krediethuis meent dat de AFM eerst een oordeel had moeten vormen over zaken die niet goed gaan en Krediethuis dan de gelegenheid had moeten bieden om een en ander te verbeteren. Als de AFM daarna nog steeds dezelfde tekortkomingen zou hebben geconstateerd dan zou het redelijk zijn geweest om een boete op te leggen.
- Krediethuis meent dat het in de onderzochte dossiers primair gaat om een consumptief product. Dat is ook de reden dat er geen uitgebreide pensioenanalyse is gemaakt. De klanten willen een product om hun krediet mee te kunnen aflossen. Daarnaast zou het fijn zijn, stellen ze, om ook nog wat over te hebben als appeltje voor de dorst. Dit is verder niet uitgebreid geïnventariseerd, omdat dat nooit primair de insteek van het product is geweest.
- In punt 6 op pagina 15 van het definitieve onderzoeksrapport wordt opgemerkt dat een negatief garantierendement niet passend kan zijn bij consumenten met een defensief of risicomijdend beleggersprofiel. Krediethuis meent dat dat wel degelijk passend kan zijn, omdat de geadviseerde producten garanderen dat de inleg uiteindelijk wordt terug ontvangen. Dat past bij consumenten met een defensief of risicomijdend beleggersprofiel, zij kiezen bewust voor kans op hoger rendement (dan bijvoorbeeld een spaarrekening), maar wel met garantie op de inleg op de einddatum.
- Voor wat betreft punt 8, derde alinea op pagina 17 van het definitieve rapport merkt Krediethuis op dat het onbegrijpelijk is dat de AFM wil dat Krediethuis de overlijdensrisicoverzekering (ORV) in de beleggingspolis meeneemt. In het televisieprogramma Radar van 17 mei 2010 is juist expliciet gezegd dat de ORV in dat geval ten koste gaat van de waardeopbouw.
- Krediethuis voert aan dat zij een rapport toegezonden heeft gekregen waarin allerhande fouten staan. Bijvoorbeeld onder punt 11 van pagina 18 van het rapport. Daarin staat dat de AFM in de 5 dossiers waarin een ORV is afgesloten geen informatie is opgenomen waaruit blijkt welk deel van het krediet de consument wil afdekken tegen het risico van overlijden. Krediethuis meent dat uit het dossier [REDACTED] wel degelijk blijkt dat Krediethuis heeft geïnventariseerd welk bedrag er afgelost moest worden met de beleggingsverzekering.
- Krediethuis meent dat de bevinding van de AFM dat de beleggingsverzekering pas uitkeert, nadat moet worden begonnen met de aflossing van het krediet niet terecht. Krediethuis stelt dat wanneer de beleggingsverzekering al lang loopt (tussen 10 en 15 jaar) het heel goed (en zonder hoge kosten/boete, hooguit 100 euro administratiekosten) mogelijk is om de beleggingsverzekering voortijdig te beëindigen. Dan is het

wel reëel om de verzekering voortijdig te beëindigen om gelden aan te wenden voor de aflossing van het krediet.

- Niet alles wat Krediethuis met de klanten heeft besproken, is terug te vinden in de dossiers.

3.3 Overtreding artikel 4:23 Wft – Onderzochte dossiers

De AFM is van oordeel dat Krediethuis het bepaalde in artikel 4:23, eerste lid onder a en b, Wft heeft overtreden. In het navolgende wordt dit oordeel – per deelaspect – toegelicht. Daarbij zullen ook de door Krediethuis ingebrachte zienswijzen worden besproken.

Overtreding van artikel 4:23, eerste lid, onderdeel a, Wft

Doelstelling, risicobereidheid en financiële positie

Overlijdensrisicoverzekering

De AFM heeft geconstateerd dat in 7¹ van de 10 onderzochte dossiers naast de beleggingsverzekering tevens een losse overlijdensrisicoverzekering in koopsom is afgesloten. Deze overlijdensrisicoverzekeringen vallen in de categorie kredietbeschermingsverzekeringen en beschermen de (partner en/of familieleden van de) consument tegen inkomensterugval in geval van overlijden. De AFM heeft geconstateerd dat Krediethuis onvoldoende informatie heeft ingewonnen over de doelstelling van de consumenten met betrekking tot de wijze van overlijdensdekking. Er zijn verschillende manieren om tegen het risico van inkomsterugval bij overlijden beschermd te worden. Terwijl Krediethuis er steeds voor heeft gekozen om dit risico af te dekken met een losse ORV naast de beleggingsverzekering, bestaat er ook de mogelijkheid om dit risico af te dekken door het risico van overlijden mee te verzekeren in de beleggingsverzekering. Uit de dossiers blijkt niet dat dat alternatief met de consumenten is besproken. Krediethuis heeft in dit verband aangevoerd dat het meeverzekeren van het risico van overlijden in de beleggingsverzekering ten koste gaat van de kapitaalopbouw in de verzekering en dat dat is bevestigd in het televisieprogramma Radar van 17 mei 2010. Krediethuis heeft evenwel geen cijfermatige onderbouwing aangeleverd waaruit blijkt wat de opbouw van het kapitaal zou zijn als de premie verhoogd zou worden met het bedrag van de koopsom van de losse ORV en wat de opbouw zou zijn als het risico van overlijden zou worden meeverzekerd in de beleggingsverzekering. Daarom meent de AFM dat Krediethuis onvoldoende informatie heeft ingewonnen omtrent de doelstelling van de consumenten.

Daarnaast meent de AFM dat er onvoldoende informatie is ingewonnen over de wijze van premiebetaling van de ORV. Krediethuis heeft steeds een losse ORV in koopsom afgesloten, waarvan de koopsompremie wordt meegefinancierd. Krediethuis stelt dat dit goedkoper is, maar heeft dat standpunt niet nader cijfermatig onderbouwd. Daarom meent de AFM dat Krediethuis onvoldoende informatie heeft ingewonnen over de doelstelling van de consumenten ter zake van de premiebetaling van de ORV.

¹ Dossiers [REDACTED].

In de dossiers is de looptijd van de ORV steeds 5 jaar, terwijl de looptijd van de geadviseerde beleggingsverzekering varieert tussen de 13 en 30 jaar. In dat verband is namens Krediethuis aangevoerd dat hiermee de mogelijkheden voor de consumenten flexibel zijn gehouden. Uit de dossiers blijkt niet dat de consumenten een flexibiliteitswens hebben en wat voor wensen de consumenten hebben ter zake van de looptijd van de ORV. Er is ook niet geïnventariseerd hoe de looptijd van de ORV aansluit bij de risicobereidheid van de consumenten. Verder kijken de verzekerde bedragen af van het op te bouwen kapitaal in de geadviseerde beleggingsverzekeringen. Uit de onderzochte dossiers blijkt niet dat is geïnventariseerd of dat past bij de doelstellingen en risicobereidheid van de consumenten, zodat Krediethuis naar het oordeel van de AFM onvoldoende informatie heeft ingewonnen over de doelstelling en risicobereidheid van de consumenten.

De AFM heeft ook geconstateerd dat in 5² van de 10 onderzochte dossiers niet is geïnventariseerd welk deel van het krediet de consument wilde afdekken tegen het risico op overlijden en hoe het advies aansluit bij de financiële positie van de consumenten. Daardoor heeft Krediethuis onvoldoende informatie ingewonnen over de doelstelling en financiële positie van de consumenten ter zake van de ORV.

Ter zake van de bevindingen van de AFM in het dossier [REDACTED] heeft Krediethuis aangevoerd dat uit dat dossier wel degelijk blijkt dat Krediethuis heeft geïnventariseerd welk bedrag er afgelost moest worden met de beleggingsverzekering. De AFM meent dat uit de handgeschreven aantekeningen in dat dossier weliswaar blijkt dat er een ORV is geadviseerd en afgesloten van € [REDACTED], maar dat uit het dossier niet blijkt dat geïnventariseerd is dat de consument dit bedrag wilde afdekken tegen het risico van overlijden en op welke wijze tot dit dekkingsbedrag is gekomen.

Doelstelling

Vermogensopbouw

De AFM meent dat uit geen van de dossiers kan worden opgemaakt waarom nu een beleggingsverzekering is geadviseerd aan de consumenten. Krediethuis heeft in dit verband aangevoerd dat zij bewust steeds alleen een beleggingsverzekering heeft geadviseerd aan haar klanten, omdat een beleggingsverzekering – anders dan een spaarrekening – het voordeel heeft dat deze niet tussentijds kan worden leeggehaald en het opgebouwde bedrag daadwerkelijk kan worden aangewend voor het aflossen van het krediet. Daarbij voerde Krediethuis aan dat zij niet bemiddelt in spaarrekeningen en ter zake van dit product dan ook geen diensten had kunnen verlenen.

De AFM meent dat het verweer van Krediethuis dat zij de consumenten tegen zichzelf wilde beschermen, niet kan slagen. Krediethuis behoort alle mogelijke passende opties met de consument te bespreken, ongeacht of Krediethuis nu meent dat één product de beste optie is. Ook het argument dat Krediethuis geen vergunning heeft voor het bemiddelen in spaarrekeningen, is geen reden om de mogelijkheid van een spaarrekening niet in het advies te noemen; er dient een passend advies te worden gegeven en dat hangt niet af van welke producten een

² Dossiers [REDACTED].

onderneming zelf kan aanbieden. Indien nodig zal de financiële dienstverlener de consumenten moeten doorverwijzen naar een ander die wel over de vereiste vergunning beschikt. In een uitspraak van de Voorzieningenrechter van de rechtbank Rotterdam van 16 september 2009 (LJN: BJ8562) wordt dit standpunt van de AFM onderschreven.

Het voorgaande laat naar het oordeel van de AFM overigens nog onverlet dat het verweer van Krediethuis nog steeds geen inzicht geeft op basis van welke geïnventariseerde informatie nu het advies is gegeven om vermogen op te bouwen middels een beleggingsverzekering. De AFM meent daarom dat Krediethuis onvoldoende informatie heeft ingewonnen over de doelstelling van de consumenten.

Aflossen krediet

De AFM is van oordeel dat in alle 10 onderzochte dossiers de consumenten als hoofd- of nevendoelelstelling hebben het krediet af te lossen met de uitkering van de beleggingsverzekering. De kredieten dienen vanaf het bereiken van de 60-jarige leeftijd van de consumenten te worden afbetaald (vaak totdat op 65 of 68-jarige leeftijd het krediet geheel is afgelost). De beleggingsverzekeringen komen in 8³ dossiers pas na het bereiken van de 60-jarige leeftijd van de consumenten tot uitkering. De AFM meent dat uit de dossiers niet blijkt dat de consumenten tot doel hadden dat de beleggingsverzekering pas na de 60-jarige leeftijd zou worden uitgekeerd. Krediethuis heeft naar het oordeel van de AFM ten onrechte niet geïnventariseerd vanaf wanneer de consumenten geld beschikbaar hadden willen hebben om voor aflossing van het krediet aan te wenden. Daar doet niet aan af dat de beleggingsverzekering volgens Krediethuis na een looptijd van 10 á 15 jaar zonder al te hoge kosten voortijdig kan worden beëindigd. Allereerst merkt de AFM op dat deze stelling van Krediethuis haaks staat op de bedoelingen die Krediethuis met het adviseren van beleggingsverzekeringen meende te hebben (voorkomen dat consumenten de gelden voortijdig voor andere doeleinden zouden aanwenden). Voorts meent de AFM dat uit de dossiers niet blijkt dat deze mogelijkheid van voortijdige beëindiging met de consumenten is besproken en aldus in het adviestraject is betrokken.

Daarnaast blijkt uit geen van de 10 dossiers welk deel van het krediet de consumenten wensen af te lossen. Daarmee is naar het oordeel van de AFM de aflossingsdoelstelling van de consumenten onvoldoende uitgevraagd, terwijl dit ook relevant is om te kunnen bepalen wat de maandelijkse inleg voor en looptijd van de beleggingsverzekering dient te zijn. Daarbij komt, dat in 3⁴ dossiers de consumenten als hoofddoelelstelling hebben om vermogen op te bouwen om het krediet af te lossen, terwijl het garantiekapitaal lager is dan de hoogte van het geadviseerde krediet.

Gelet op het voorgaande heeft Krediethuis naar het oordeel van de AFM onvoldoende informatie ingewonnen over de doelstelling van de consumenten.

³ Dossiers [REDACTED].

⁴ Dossiers [REDACTED].

Pensioen c.q. geld voor oude dag/later

In het onderzoeksrapport was de conclusie getrokken dat er in 8 van de 10 dossiers sprake was van een hoofd- of nevendoelestelling om vermogen op te bouwen voor pensioen. In de door Krediethuis ingediende zienswijze ziet de AFM aanleiding om in 5 van de dossiers te oordelen dat er geen sprake is van een hoofd- of nevendoelestelling om vermogen op te bouwen voor pensioen. In 3⁵ van de 10 dossiers is naar het oordeel van de AFM echter nog wel sprake van een (hoofd)doelestelling van de consumenten om met de beleggingsverzekering pensioen op te bouwen, terwijl er ook een wens bestaat om het krediet af te lossen. In die dossiers is er geen sprake van een situatie dat het, zoals Krediethuis stelt, fijn zou zijn als er nog wat geld over zou zijn als appeltje voor de dorst. In die dossiers staat steeds expliciet in het “Klantprofiel Kapitaalopbouw” dat de consumenten een “inkomensaanvulling [willen treffen] vanaf de huidige bekende pensioendatum”. In de dossiers is er wel wat informatie ingewonnen, zoals het verwachte pensioeninkomen, de leeftijd dat de consument stopt met werken en de vraag of een eenmalige of levenslange pensioenaanvulling is gewenst. Uit die dossiers blijkt evenwel niet in hoeverre de hoogte of de wijze van uitkering van de geadviseerde beleggingsverzekering bijdraagt aan de wensen van de consumenten. In zoverre is er in deze dossiers onvoldoende informatie ingewonnen omtrent de doelestelling van de consumenten.

Garantie uitkering

De AFM is van oordeel dat er in 4⁶ dossiers een beleggingsverzekering met garantie-uitkering is geadviseerd, terwijl uit de geïnventariseerde gegevens niet blijkt dat de consumenten die zekerheid wensten tegen de daarbij behorende kosten. Daardoor heeft Krediethuis naar het oordeel van de AFM onvoldoende informatie ingewonnen over de doelestelling van de consumenten.

Rendement op vermogensopbouw

In 6⁷ dossiers heeft TGFO niet kunnen herleiden wat de rendementsdoelestellingen van de consumenten zijn. Met de geadviseerde beleggingsverzekeringen wensen de consumenten het krediet af te lossen en/of pensioen op te bouwen. Hierbij is het van belang dat Krediethuis inventariseert wat de netto rendementsdoelestellingen van de consumenten zijn. Daarmee kan immers de inleg voor en de looptijd van de beleggingsverzekering worden bepaald. Wordt deze informatie niet ingewonnen dan ontbreekt er informatie die nodig is om een advies te geven dat past bij de doelestelling van de consumenten. De AFM meent daarom dat Krediethuis onvoldoende informatie heeft ingewonnen over de doelestelling van de consumenten.

⁵ Dossiers [REDACTED].

⁶ Dossiers [REDACTED].

⁷ Dossiers [REDACTED].

Datum 8 juli 2010

Ons kenmerk [REDACTED]

Pagina 9 van 14

Risicobereidheid

Risicoclassificatie

De AFM constateert dat Krediethuis in 1⁸ dossier de risicobereidheid verder had moeten uitvragen, nu de consument zowel aangaf een waardedaling van 5-10% acceptabel te vinden als een gegarandeerde uitkering wenste. De AFM meent dat Krediethuis hiermee onvoldoende informatie heeft ingewonnen over de risicobereidheid van deze consument.

Beleggersprofielen

De beleggersprofielen waar Krediethuis mee heeft gewerkt (die van [REDACTED] [REDACTED]) dragen niet voldoende bij aan het vaststellen van de risicobereidheid van de consumenten. De AFM meent dat dit het geval is, nu de risicobereidheid mede wordt bepaald aan de hand van punten die worden toegekend aan vragen die niet bepalend kunnen zijn voor de vaststelling van de risicobereidheid van de consumenten. Niet is bijvoorbeeld in te zien waarom antwoorden op vragen als “Heeft u ervaring met beleggen (...)” en “Welk deel van uw totale vermogen (...) houdt u apart voor (onvoorziene) uitgaven?” bijdragen aan een oordeel over de risicobereidheid van een consument. Nu een groot aantal vragen in de beleggersprofielen die niet zien op de risicobereidheid toch hebben bijgedragen aan een oordeel daarover, meent de AFM dat de risicobereidheid door Krediethuis niet voldoende is ingewonnen. De AFM kan zich niet vinden in het verweer van Krediethuis dat haar ter zake van dit punt geen verwijt kan worden gemaakt, omdat zij heeft gewerkt met profielen die haar door de betreffende aanbieders ter hand zijn gesteld. Krediethuis heeft een eigen verantwoordelijkheid waar het gaat om de verplichtingen die op haar rusten uit hoofde van artikel 4:23 Wft. Als zij ervoor kiest om gebruik te maken van vragenformulieren van aanbieders, zonder aanvullende informatie in te winnen, is dit een tekortkoming die haar ten volle kan worden verweten.

Overtreding van artikel 4:23, eerste lid, onderdeel b, Wft

Waar de AFM hiervoor heeft geconstateerd dat Krediethuis onvoldoende informatie heeft ingewonnen over de financiële positie, doelstelling en risicobereidheid van de consumenten vormen deze bevindingen tevens een overtreding van het bepaalde in artikel 4:23, eerste lid, onder b, Wft. Daarnaast is de AFM van oordeel dat de hiernavolgende bevindingen (zelfstandig) leiden tot een overtreding van het bepaalde in artikel 4:23, eerste lid, sub b, Wft.

Garantiekapitaal

In 2⁹ van de 10 dossiers is een beleggingsverzekering zonder garantie-uitkering geadviseerd, terwijl uit die dossiers bleek dat de consumenten zekerheid wensten. De AFM meent dat Krediethuis het advies in deze dossiers

⁸ Dossier [REDACTED].

⁹ Dossiers [REDACTED].

Datum 8 juli 2010
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 10 van 14

onvoldoende heeft gebaseerd op de geïnventariseerde gegevens. Krediethuis erkent dit zelf ook. Krediethuis heeft in deze dossiers haar advies onvoldoende gebaseerd op de geïnventariseerde gegevens van de consumenten.

Rendement op vermogensopbouw

In 4¹⁰ dossiers heeft Krediethuis de rendementsdoelstelling geïnventariseerd en die was in die 4 dossiers 7-8% netto. In deze dossiers geeft de aanbieder van de beleggingsverzekering in haar informatie duidelijk te kennen dat zij uitgaat van een bruto beleggingsrendement over de hele looptijd van 4%. Uit het advies van Krediethuis is daarom niet op te maken dat Krediethuis haar advies mede heeft gebaseerd op de gewenste rendementsdoelstelling van de consumenten. Krediethuis heeft in deze dossiers haar advies onvoldoende gebaseerd op de geïnventariseerde gegevens van de consumenten.

Overige zienswijzen

Hierna zullen de zienswijzen van Krediethuis die hiervoor nog niet aan de orde kwamen, worden besproken.

Of Krediethuis wel of niet de intentie heeft gehad om de wet te overtreden, acht de AFM niet zeer relevant. De AFM heeft in meerdere publicaties aandacht besteed aan de werking van de adviesregels verwoord in artikel 4:23 Wft en heeft beschreven hoe een goede adviespraktijk eruit zou kunnen zien (onder meer in het rapport 'Kwaliteit advies en transparantie bij hypotheek' uit november 2007 en in het rapport 'Kwaliteit advies bij beleggingsverzekeringen' uit juli 2008). De geconstateerde overtredingen bij Krediethuis dateren van ná deze door de AFM gegeven guidance. Bovendien zijn er in de periode voorafgaand aan de door Krediethuis begane overtredingen meerdere boetes gepubliceerd waarin overtredingen van artikel 4:23 Wft centraal stonden. Ook uit deze boetebesluiten had Krediethuis kunnen opmaken op welke wijze de AFM wenste dat er invulling zou worden gegeven aan de regels omtrent passend advies. Dat Krediethuis een audit heeft laten uitvoeren naar de naleving van de wet- en regelgeving doet hieraan niet af. Krediethuis is zelf verantwoordelijk voor het naleven van de regels. Of Krediethuis het beter doet dan haar concurrenten, zoals zij zelf stelt, is evenmin relevant. Ter zake van Krediethuis zijn meerdere overtredingen geconstateerd, die een boete rechtvaardigen.

Ook het feit dat de klanten van Krediethuis naar eigen zeggen in 90% van de gevallen (ook in de onderzoeksperiode) geen beleggingsverzekering hebben afgesloten, staat niet aan boeteoplegging in de weg. De AFM heeft juist onderzoek gedaan naar de advisering bij beleggingsverzekeringen. In 100% van de gevallen die de AFM heeft onderzocht, zijn in die advisering tekortkomingen geconstateerd.

Krediethuis meent dat de AFM had moeten kiezen voor een waarschuwing. De AFM wijst erop dat het vaste jurisprudentie van de (voorzieningen)rechter is dat in elk geval uit het gezamenlijke handhavingsbeleid van de AFM en DNB niet volgt dat een onderneming die onder toezicht staat bij een (eerste) overtreding (in alle gevallen) aanspraak kan maken op een normoverdragend gesprek of waarschuwing, alvorens de inzet van het boete-instrument in zicht komt. Zeker daar waar er geen sprake is van het ontbreken van verwijtbaarheid of van sterk

¹⁰ Dossiers [REDACTED] .

verminderde verwijtbaarheid, ziet de rechter doorgaans niet in dat de AFM te snel gebruik maakt van het boete instrument.

In het definitieve onderzoeksrapport is opgemerkt dat een negatief garantierendement niet passend kan zijn bij consumenten met een defensief of risicomijdend beleggersprofiel. Krediethuis meent dat dat wel degelijk passend kan zijn, omdat de geadviseerde producten garanderen dat de inleg uiteindelijk wordt terug ontvangen. De AFM heeft besloten om deze bevinding niet ten grondslag te leggen aan het boetebesluit, omdat uit de rapportage niet duidelijk blijkt wat nu wordt bedoeld met een 'netto garantierendement'. Daarbij komt dat de AFM na beoordeling van de zienswijze niet heeft kunnen achterhalen dat er een bepaald rendement is gegarandeerd. Nu de bevinding om deze redenen niet aan het boetebesluit ten grondslag wordt gelegd, komt de AFM niet meer toe aan de vraag of een 'negatief garantierendement' al dan niet passend is geweest voor deze consumenten.

Tot slot heeft Krediethuis nog aangevoerd dat niet alles wat Krediethuis met de klanten heeft besproken, is terug te vinden in de dossiers. De AFM heeft Krediethuis nog tijdens de hoorzitting waarin Krediethuis haar zienswijze gaf in de gelegenheid gesteld om nadere stukken in te dienen ter onderbouwing van de tijdens de hoorzitting aangevoerde stellingen. De AFM heeft ter zake van de stelling dat Krediethuis meer met de consumenten heeft besproken dan is terug te vinden in de dossiers geen nadere stukken van Krediethuis ontvangen. Gelet hierop, meent de AFM dat aan deze stelling van Krediethuis verder voorbij kan worden gegaan.

4. Besluit

Op grond van het vorenstaande besluit de AFM om uit hoofde van artikel 1:80 Wft aan Krediethuis een bestuurlijke boete op te leggen wegens overtreding van artikel 4:23, eerste lid onder a en b, Wft in de periode van 1 januari 2009 tot 3 juni 2009. Het bedrag van deze bestuurlijke boete wordt vastgesteld met inachtneming van artikel 1:80 Wft juncto artikel 1:81 Wft juncto de artikelen 2 en 3 van het Besluit boetes Wft. In artikel 3 Besluit boetes Wft juncto artikel 2 Besluit boetes Wft is bepaald dat het bedrag van de boete voor overtreding van artikel 4:23, eerste lid onder a en b, Wft € 6.000,- (tariefnummer 3) bedraagt. Op grond van artikel 6, eerste lid, Besluit boetes Wft is de hoogte van een boete die wordt opgelegd aan een persoon die behoort tot één van de in dat artikellid genoemde categorieën, mede afhankelijk van diens draagkracht. Krediethuis is aan te merken als persoon bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, Besluit boetes Wft. Artikel 6, tweede lid, Besluit boetes Wft bepaalt dat de draagkracht in de hoogte van de boete tot uiting komt door het boetebedrag, zoals bepaald op grond van artikel 3 Besluit boetes Wft, te vermenigvuldigen met de op grond van artikel 7 Besluit boetes Wft toepasselijke draagkrachtfactor (1 – 5). Uit de door Krediethuis verstrekte gegevens blijkt dat bij Krediethuis dertien personen werkzaam zijn die zich rechtstreeks bezighouden met financiële dienstverlening. Op grond van artikel 7, aanhef en onder a, onder 5° Besluit boetes Wft is in dat geval draagkrachtfactor 1 van toepassing. De boete voor overtreding van artikel 4:23, eerste lid, Wft bedraagt op grond van het vorenstaande € 6.000,-.

De AFM ziet geen aanleiding om de boete te matigen. Evenmin heeft Krediethuis documenten overgelegd waaruit moet worden afgeleid dat zij een boete van € 6.000,- niet kan dragen.

Datum 8 juli 2010
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 12 van 14

Het bedrag van de boete ad € 6.000,- dient, onder vermelding van '[REDACTED]', te worden betaald aan de AFM door overschrijving op bankrekeningnummer [REDACTED], te Amsterdam. Voor dit bedrag zal geen afzonderlijke factuur worden verzonden.

Op grond van artikel 1:85, eerste lid, Wft dient de boete te worden betaald binnen zes weken na de inwerkingtreding van deze beschikking. De beschikking treedt op grond van artikel 3:40 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) juncto artikel 3:41 Awb in werking op de dag van toezending daarvan. Artikel 1:85, tweede lid, Wft kent opschortende werking toe aan een daartegen ingesteld bezwaar of beroep. Ongeacht een ingesteld bezwaar of beroep wordt de wettelijke rente berekend vanaf de dag na het verstrijken van de termijn genoemd in artikel 1:85, eerste lid, Wft.

4.1 Beslissing tot publicatie

Artikel 1:98 Wft verplicht de AFM ertoe om een besluit tot het opleggen van een boete te openbaren nadat dit besluit rechtens onaantastbaar is geworden. Daarenboven verplicht artikel 1:97, eerste lid onder c, Wft om dit besluit tot oplegging van een boete ook openbaar te maken nadat dit aan Krediethuis is toegezonden.

Op grond van het bepaalde in artikel 1:97, tweede lid, Wft geschiedt openbaarmaking van het besluit niet eerder dan nadat vijf werkdagen zijn verstreken na de dag waarop het besluit aan de betrokken persoon bekend is gemaakt.

Met de verplichting tot openbaarmaking van bestuurlijke boetes door de AFM beoogt de wetgever de deelnemers op de financiële markten te waarschuwen in het belang van de ordelijke en transparante financiëlemarktprocessen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en de zorgvuldige behandeling van cliënten (vergelijk PG 29 708, nr. 19, pag. 301-303, pag. 420-421, nr. 30, pag. 30 en nr. 39, pag. 8-10). Dit is in lijn met de doelen die de inmiddels vervallen sectorale toezichtwetten beoogden te dienen. De AFM kan slechts van openbaarmaking afzien indien op grond van artikel 1:98 Wft, respectievelijk artikel 1:97, vierde lid, Wft openbaarmaking van het besluit in strijd is of zou kunnen komen met het doel van het door de AFM uit te oefenen toezicht op de naleving van deze wet.

De AFM dient de toepasselijkheid van de uitzondering van artikel 1:97, vierde lid, Wft te beoordelen aan de hand van de doelstellingen van het gedragstoezicht, zoals neergelegd in artikel 1:25 Wft. De wetgever heeft onderkend dat in de praktijk vooral DNB een beroep op deze 'tenzij-clausule' kan en zal doen. Voor de AFM is dat als gedragstoezichthouder niet snel aan de orde.¹¹ Het uitgangspunt is dus dat een opgelegde boete openbaar wordt gemaakt, tenzij sprake is van een uitzonderlijk geval.¹²

De AFM is gelet op het bovenstaande van oordeel dat publicatie van de boete niet in strijd is of zou kunnen komen met het doel van het door de AFM uit te oefenen toezicht op de naleving van de wet, zodat niet van openbaarmaking kan worden afgezien.

¹¹ Kamerstuk 29 708, nr. 19, p. 421.

¹² Kamerstuk 29 708, nr. 41.

Datum 8 juli 2010
Ons kenmerk
Pagina 13 van 14

De bijlage bij dit besluit bevat de volledige tekst van het besluit dat op de website van de AFM openbaar zal worden gemaakt, geschoond van vertrouwelijke informatie. Mocht u van mening zijn dat er desondanks vertrouwelijke tekst in staat die geschoond zou moeten worden, dan verneemt de AFM dat graag binnen 3 dagen na bekendmaking van dit besluit.

De openbaarmaking van de boete zal plaatsvinden door publicatie van het onderhavige besluit – geschoond van vertrouwelijke informatie – op de website van de AFM en door middel van een persbericht en/of advertentie.

De basis van de tekst die in het te publiceren persbericht en/of advertentie zal worden opgenomen, is de volgende:

‘AFM legt een boete op aan Krediethuis B.V. voor niet-passend advies bij beleggingsverzekeringen en kredietbeschermers

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft op 8 juli 2010 een bestuurlijke boete van € 6.000,-- opgelegd aan Krediethuis B.V. (Krediethuis), voor niet-passend advies bij het aangaan van beleggingsverzekeringen en kredietbeschermers (overlijdensrisicoverzekeringen). Het is niet duidelijk of het aangaan van deze verzekeringen in het belang van de consumenten is geweest.

De AFM onderzocht in totaal tien dossiers uit de periode 1 januari 2009 tot 3 juni 2009. Krediethuis heeft in de tien onderzochte dossiers onvoldoende informatie ingewonnen over de financiële positie, doelstellingen en risicobereidheid van consumenten. Krediethuis heeft daardoor de adviezen niet mede op deze informatie kunnen baseren. Daarnaast heeft Krediethuis in vier dossiers geen rekening gehouden met de gegevens die Krediethuis wel had geïnventariseerd.

Naar het oordeel van de AFM heeft Krediethuis hiermee in strijd gehandeld met artikel 4:23, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet op het financieel toezicht (Wft). De Wft verplicht financiële ondernemingen om consumenten passende adviezen te geven. Krediethuis moet daarom informatie over de consument inwinnen en hiermee rekening houden bij het advies.

Het besluit van de AFM kan door belanghebbende(n) ter toetsing aan de rechter worden voorgelegd. Het volledige besluit is te vinden op www.afm.nl <<http://www.afm.nl>>. Bij vragen of klachten kunt u contact opnemen met het Meldpunt Financiële Markten van de AFM: 0900-5400 540 (0,05 euro per minuut).

De AFM bevordert eerlijke en transparante financiële markten. Wij zijn de onafhankelijke gedragstoezichthouder op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. De AFM bevordert zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten en ziet toe op een eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten. Ons streven is het vertrouwen van consumenten en bedrijven in de financiële markten te versterken, ook internationaal. Op deze manier draagt de AFM bij aan de welvaart en de economische reputatie van Nederland.’

Let op: de AFM kan, al naar gelang van de omstandigheden op het moment van publicatie, bovengenoemde publicatietekst wijzigen of aanvullen.

Datum 8 juli 2010
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 14 van 14

Indien wordt verzocht om een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 Awb, wordt op grond van het bepaalde in artikel 1:97, derde lid, Wft de openbaarmaking van het besluit opgeschort totdat er een uitspraak is van de voorzieningenrechter.

Indien Krediethuis een verzoek om een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 Awb heeft gedaan verzoekt de AFM Krediethuis dit aan de AFM per e-mail (blp-functionaris@afm.nl) door te geven. Bij gebreke daarvan zal de AFM de boete openbaar maken op de wijze als bovengenoemd. Tevens vraagt de AFM Krediethuis in dat geval het verzoek om de voorlopige voorziening per fax aan de AFM toe te sturen (faxnummer 020 - 7973833).

5. Rechtsgangverwijzing

Iedere belanghebbende kan tegen deze beschikking bezwaar maken door binnen zes weken na bekendmaking daarvan een bezwaarschrift in te dienen bij de AFM, t.a.v. Juridische Zaken, Postbus 11723, 1001 GS, Amsterdam. Een bezwaarschrift kan ook per fax (alleen naar faxnummer 020-797 3835), per e-mail (alleen naar e-mailadres bezwarenbox@afm.nl) of door middel van het formulier op de website van de AFM (www.afm.nl/bezwaar) worden ingediend. Aan deze elektronische wijze van verzending stelt de AFM nadere eisen die op haar website worden toegelicht. Dat een bezwaarschrift niet aan andere AFM faxnummers of AFM e-mailadressen wordt verzonden dan de hier genoemde, is één van die eisen. De AFM zal het bezwaarschrift alleen inhoudelijk in behandeling nemen als aan bedoelde eisen is voldaan.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

[Was getekend]

[Was getekend]

Bijlage: Openbare versie boetebesluit